

Verksamhetsplan och aktivitetsplan för HUMlab 2009

Allmänt

HUMlab fungerar som en mötesplats i skärningspunkten mellan informationsteknik och humaniora. En grundidé med HUMlab är ambitionen att uppmuntra och bereda tillfällena för kreativa och gränslösa möten. Informationstekniken eller "det digitala" kan i sådana möten fungera som verktyg, studieobjekt, uttryckande medium eller kurlaborativ miljö.

Efter etableringen år 2000 har HUMlabs verksamhet expanderat kraftigt med allt större åtaganden inom både forsknings- och grundutbildningsområdet. I och med att HUMlabs verksamhet i grunden bygger på samverkan med andra parter har också omfattningen av de externa relationerna fått en än vidare omfattning. HUMlab samverkar lokalt, nationellt och internationellt. Under de senaste åren har t.ex. samverkan med Umeå kommun och amerikanska konsortiet HASTAC blivit allt starkare. Det sistlidna året har också inneburit att en del processer med anknytning till expansionsfasen avslutats och funnit fastare former, så inför framtiden handlar det om att bygga vidare på det goda renommé och speciella status som HUMlab nu har.

HUMlab har framgångsrikt attraherat stora externa bidrag, men har också ådragit sig ett ackumulerat underskott som har varit ett resultat av diskrepansen mellan kostnaden för basfinansiering av HUMlab (som verksamheten har drivits) och den faktiska tilldelningen. Dessa problem har tagits på stort allvar och genom en konstruktiv dialog med fakultetsledning och genom beslut i fakultetsnämnden har tilldelningen för 2009 ökat till den nivå som HUMlabs styrgrupp (och fakultetsnämnden) bedömer är rimlig för att kunna driva verksamheten som tidigare. Denna nivå kräver i sig anpassning av verksamheten. Genom återbetalningskravet måste ytterligare anpassning av verksamheten genomföras under återbetalningstiden. För 2008 uppvisar HUMlab ett överskott på 200 tkr (efter korrigeringar), och det ackumulerade underskottet kommer att återbetalas 2009-2013.

Vid HUMlab finns i nuläget (januari 2009) följande anställningar: 1 föreståndare, 1 administratör, 1 teknisk koordinator, 1 supportansvarig och 1 utvecklingssamordnare, alla med tillsvidareanställningar om 100%. Även en tillsvidaretjänst som projektassistent mot teknisk utveckling om 50% har tillsatts. Därtill finns för närvarande följande anställningar, då i form av visstids- och projektanställningar med skiftande anställningsgrad: 1 biträdande föreståndare, 1 postdoktorforskare, 1 forskningskoordinator, samt 1 projektkoordinator, 1 amanuens och ett flertal doktorander som gör tjänstgöring i HUMlab inom ramen för sina doktorandtjänster.

I den ordinarie verksamheten ingår att ge så kallade kortkurser (ca 10–15 per termin), inte sällan utifrån ett påkallat behov eller önskemål från fakultetens personal eller studenter. Varje termin hålls också ett drygt tiotal seminarier där den internationella prägeln är påtaglig. Under åren har många internationellt sett erkända forskare hållit seminarium i HUMlab. Ofta är seminarierna samarrangemang med fakultetens institutioner och andra samverkanspartners.

HUMlab har ett omfattande nätverk av internationella, nationella och lokala aktörer – från enskilda forskare och konstnärer, till institutioner och företag samt offentlig förvaltning. HUMlab fungerar som nod för samverkan och innovation, eller som rektor Göran Sandberg uttryckte det vid Kunskapsnoden på Grand Hotel i februari 2009 – en viktig "hotspot" för Umeå universitet.

Forskning

Ett utvecklingsområde som betonades i förra årets aktivitetsplan var satsningen på att stärka HUMlabs forskningstygnd. Så har även gjorts under året. Ett betydande arbete har bedrivits för att stödja och samla forskare kring olika intresseområden. I flera fall har sådant arbete utmynnat i forskningsansökningar, men detta ska framförallt ses som ett långsiktigt arbete.

Under året slutfördes det av EU:s ramprogram finansierade QVIZ-projektet som HUMlab koordinerat, och som fick väldigt goda omdömen efter slutredovisningen. Med QVIZ har ett flertal kompetensområden stärkts som varit viktiga och kommer att vara viktiga i det fortsatta arbetet. HUMlab har visat sig vara kompetent i att leda ett stort internationellt forskningsprojekt, vilket i sig stärker labbets position såväl lokalt som internationellt. Dessutom har den tekniska kompetens projektet resulterade i nyttjats i nya forskningsprojekt vid fakulteten. I bland annat de av Vetenskapsrådet finansierade projekten "Historisk befolkningsstatistik på Internet", med Demografiska databasen som värdinstitution, och "Strategic Environmental Archeology Database" inom ämnet arkeologi, "återanvänds" resultat från QVIZ-projektet. Samtal förs kring fler forskningsprojekt. Dessutom har QVIZ-projektet medfört en starkare position på den europeiska arenan (speciellt som kommissionen ser positivt på projektet), och målsättningen är deltagande i fler FP7-projekt.

Under året har den första kullen av postdocar avslutat sin vistelse och en andra omgång har anlänt. Erfarenheterna är genomgående positiva och de personer som kommit hit har bidragit till både en utveckling av HUMlabs forskningsprofil och till att lyfta fram digitala humaniora på fakulteten. I diskussion med fakultetens institutioner har formerna för samverkan utvecklats. Kempestiftelserna beviljande under 2008 ytterligare 2,4 miljoner kronor för en fortsättning av programmet.

Under året tilldelade KK-stiftelsen HUMlab fyra miljoner för forskningsprojektet "YouTube as Performative Arena". Projektet involverar forskare från olika discipliner och en författare, och är redan från början uppmärksammat bland forskare och media (t.ex. med en helsida på Svenska Dagbladets kultursida på julafton 2008). Notervärt är också att tre av de av Umeå universitet utdelade karriärbidragen har tydlig koppling till HUMlab. HUMlab har också varit konkurrenskraftigt i fakultetens kvalitetsbaserade system (givet sin storlek) med en aktiv postdoktoral forskare (från 1 januari 2009) och friköp för forskning (50% under 2009).

Grundutbildning

Det har varit en ambition att utöka HUMlabs insatser inom grundutbildningen vid fakulteten. HUMlab ger själv endast en poänggivande kurs om 7,5 poäng, så de största åtagandena inom grundutbildningen sker på program och kurser på fakulteten. Dessutom är HUMlab självt en lärmiljö och som studenter vid Humanistisk fakultet och från andra delar av universitetet har tillgång till. Sedan tidigare är HUMlab involverad på till exempel manusutbildningen, språkkonsultprogrammet, och med inslag på lärarutbildningen. HUMlabs medarbetare har på olika håll varit inblandad i enskilda utbildningsinsatser runt om på universitetet. Dessutom verkar flera medarbetare på olika sätt som externt inkallade resurser för att utveckla grundutbildningen vid universitetet.

Under det gångna året har ytterligare grundutbildningsinsatser tillkommit och genomförts. Även förberedande arbete inför kommande utbildningsinsatser har gjorts. Till nya åtaganden hör en satsning som genomförts tillsammans med museologiprogrammet. Under den tredje terminen på programmet, som handlar om en kulturanalytisk fördjupning, fick studenterna bygga en utställning i den virtuella världen Second Life utifrån vad de lärt sig på kursen. Detta inslag är både ett exempel på hur HUMlab nära samverkar med olika utbildningsprogram, och på hur digitala verktyg kan användas för att utveckla traditionell pedagogik.

Under höstterminen har det pågått ett arbete med att ta fram ett underlag för att i grunden göra om journalistutbildningen vid fakulteten. HUMlab har deltagit i detta arbete. Syftet är att få till stånd en treårig journalistutbildning med tydlig digital prägel. Under detta arbete har lärare från HUMlab gått in och täckt upp för lärarna på journalistprogrammet med inslag som rör digital journalistisk och kultur. På så sätt har det förberedande arbetet redan fått effekt på journalistutbildningen.

HUMlab är vidare inblandad i planeringen av det nya Kulturentreprenörsprogrammet som kommer att ges på fakulteten från och med höstterminen 2009, och kommer att vara tydligt integrerad i programmet, både vad gäller planerandet och utförandet.

Under vt 2009 inleddes ett samarbete mellan HUMlab och Scenkonstprogrammet. En ny utbildning håller på att utarbetas och från Scenkonstprogrammet önskar man ha med HUMlab som en strimma genom hela programmet. En arbetsgrupp i vilken HUMlab ingår kommer att formeras under vt 2009

I utlysningen av flexmedel för Blended learning blev HUMlab kontaktad från flera olika håll och av de fyra projekt som tilldelades medel vid fakulteten var HUMlab inblandad i tre.

HUMlab har också medverkat i flera dialoger kring grundutbildningssamverkan med internationella lärosäten.

Extern samverkan

En viktig del av HUMlabs verksamhet är samverkan med aktörer utanför universitetet, med till exempel konstnärer, företag och offentlig förvaltning.

Arbetet inom ramen för det regionala utvecklingsprojektet Digitala Idéplatser Norr (DINO), finansierat av EU:s Mål 2-medel, har HUMlab utvecklats som mötesplats för företag, studenter och andra aktörer. Annan näringslivssamverkan bidrar också till att tydliggöra humanistiska studenters kompetens och anställningsbarhet för näringslivet. Projektet handlar om att främja och stärka den digitala upplevelseindustrin i Västerbottensregionen. Skellefteå kommun står som huvudsökande medan HUMlab är den huvudnod i Umeå. Projektet samlar forskare, företagare, studenter och företrädare från offentlig förvaltning.

Arbetet med att bygga vidare på QVIZ-projektet fortgår och det involverar såväl forskare inom både teknik och humaniora, bibliotek och arkiv, samt företag. Detta arbete bedrivs mot såväl nationella som internationella aktörer.

I samband med ett planerat konstnärligt campus är HUMlab en part tillsammans med Arkitektshögskolan, Bildmuseet, Designhögskolan och Konsthögskolan. Det så kallade HUMlab-X kommer att fylla en integrativ och publik roll på campus. Detta arbete intensifierades under föregående år och det finns nu ett konkret beslut att detta projekt skall realiseras.

Bland övriga aktuella eller planerade samverkanspartners finns t.ex. Västerbottenskuriren, Norstedts, Umeå kommun, Bostaden och Tekniska museet.

Vision:

Följande punkter bygger på verksamhetsplanen för perioden 2007–2009. Arbetet pågår sålunda redan med att förverkliga dessa mål. Några punkter har dock tillkommit och andra har lagts till handlingarna.

- Att etablera HUMlab som ett nationellt och internationellt center of excellence.
- Att på Humanistisk fakultet kraftfullt stärka forsknings- och utbildningsanknytningen till området humaniora och informationsteknik.
- Att ha en stark och samlande roll på nationella arenan vad beträffar utvecklingen av området humaniora och informationsteknik.
- Att vidareutveckla samverkan med speciellt intressanta miljöer på andra fakulteter vid Umeå universitet.
- Att ytterligare fördjupa samarbetet inom grundutbildningen på fakulteten.
- Att driva ett starkt utvecklingsarbete inom området lärande och informationsteknik.

- Att etablera HUMlab som en "framstående utbildningsmiljö" enligt Högskoleverkets riktlinjer.
- Att säkerställa en hög nivå av extern finansiering för forskningsprojekt, forskningsprogram och utrustning.
- Att fortsätta och stärka samarbetet med nationella bidragsgivare.
- Att upprätta en strategi och kompetensförsörjning för långvarigt inflöde av EU-baserade medel.
- Att stärka kontakterna med internationella finansiärer utom EU (t.ex. MacArthurstiftelsen i USA).
- Att utveckla den fysiska-tekniska-intellektuella miljön ytterligare i relation till såväl HUMlabs allmänna verksamhet som speciellt prioriterade teman.
- Att ytterligare stärka organisation, service och drift.
- Att ytterligare stärka och systematisera informationsarbetet internt och externt.
- En ökad grad av internationalisering, även bortom den angloamerikanska världen.
- Att etablera en modell för exploatering och kommersialisering av forsknings- och utvecklingsresultat samt samverka med näringsliv och andra aktörer.

Analys

Summering av nuläge i relation till föregående verksamhetsplan

I 2008 års verksamhetsplan påpekades "att HUMlab efter en etablerings- och expansionsfas nu avsåg att bygga vidare vad som redan finns och finna formerna för en hållbar och samtidigt framåtsyftande verksamhet". Detta skrevs i en situation då HUMlab stod i begrepp att slutredovisa det av EU:s ramprogram finansierade QVIZ-projektet. Samtidigt hade HUMlabs internationella postdoc-program, finansierat av Kempestiftelsen, sjuvänt och dess former hade börjat etableras. Labbet var under utbyggnad med allt vad det innebar i form av planering av inköp för framtida verksamhet och driftsstörningar på grund av byggnationer. HUMlab drogs sedan år tillbaka även med en underfinansierad driftsbudget, vilket fordrade åtgärder. Under de sista åren har HUMlabs verksamhet expanderat betydligt, och det har fört med sig ett behov av att strama upp och formalisera organisationen. Detta utöver den reguljära verksamheten med forskningsinitering och -samverkan, kurs- och seminarieverksamhet, samt en ambition att stärka samarbetet inom grundutbildningen med fakulteten.

Vad HUMlab då stod inför var en situation då flera omfattande processer pockade på uppmärksamhet och krävde åtgärder. I aktivitetsplanen för föregående år lyfts insatser på flera områden fram. Det handlar om att ytterligare stärka och balansera HUMlab inom alla verksamhetsområden för att få en väl fungerande och sammanhållen enhet. Så när innevarande verksamhetsplan sätts i verket tar den i stor utsträckning vid där föregående slutade.

Avstämning av aktivitets- och handlingsplanen för 2008

Utvecklingsområde	Mål	Aktiviteter	Tidsplan 2008	Genomförda aktiviteter under 2008	Avstämning
Organisationsstrukturen på såväl övergripande som individuell nivå.	<p>Att ha sett över och utvärderat organisationen för att säkerställa ambitionen med väl fungerande och för ändamålet en väl anpassad organisation.</p> <p>Att alla anställda skall ha en tydligt formulerade tjänstebeskrivningar och kompetensförsörjningsplaner.</p>	<p>Utvärdering av organisationen.</p> <p>Formulera tjänstebeskrivningar och kompetensförsörjningsplaner.</p>	Att påbörja arbetet under ht 2008.	<p>Personer i ledningsfunktion träffas regelbundet för avstämning av verksamhet.</p> <p>Veckomöten och teknikdriftsmöten leds numera av olika personer i ledningsfunktion för ökad insyn och tydligare koordinering grupperna emellan.</p> <p>Påbörjat en översyn av verksamheten i HUMlab för att formalisera, dokumentera och tilldela ansvar för arbetet.</p>	Arbetet med tjänstebeskrivningar och kompetensförsörjningsplaner kvarstår.

Att få till stånd en långsiktig finansiering av driften för labbet.	Att säkra finansieringen av driften genom interna och externa medel.	Dialog med fakultet och externa finansiärer. Ansökan hos VR av forskningsinfrastrukturmedel.	Påbörjat.	I dialog med fakulteten har en översyn av HUMlabs budget gjorts och fakultetsnämnden fattade beslut om en basfinansieringsnivå på 4000 tkr för 2009. Fortgående dialog med externa finansiärer. Ansökan för infrastrukturmedel gjordes, men avslogs.	Arbetet fortsätter.
Att göra en aktiv satsning på att stärka HUMlabs forskningstyngd.	Att intensifiera arbetet med att söka medel från fram för allt Vetenskapsrådet, men även andra tunga finansiärer som EU och Riksbankens jubileumsfond. Att ha sonderat möjligheten till ett nordiskt	Indikatorer i dag: Bland annat: Sex ansökningar till VR. Tre till EU. Två till R.J. En till Formas. Dialog med tänkbara intressenter och finansiärer.	Påbörjat.	7 ansökningar till VR (1 beviljad), 4 till EU (1 beviljad), 2 till R.J (1 beviljad), 1 till Formas, 1 till KK-stiftelsen (beviljad), 1 till Kempe (beviljad), 1 till FAS. Möjligheterna till ett nordiskt forskningsprogram har utforskats.	Utifrån projektutvärderingar och resursåtgång kommer en bedömning att göras för det fortsatta arbetet. Dialogen med forskningsfinansiärer är

	forskningsprogram.				pågående.
Service, mottagande och drift.	Att hålla en god nivå på service, mottagande och drift.	Att utvärdera service, mottagande och drift.	Under ht 2008.	Arbetet med att se över och dokumentera rutiner och ansvar har inletts.	En utvärdering är fortfarande önskvärd.
Metoder för att värdera kortkurserna och i högre grad involvera studenterna i dem.	Att rutiner och riktlinjer för kontinuerlig kvalitetssäkring av HUMlabs kursverksamhet implementeras.	Riktlinjer för kursverksamhetsvärdering utformas.	Implementeras innan ht 2009.	Aktiviteter (UPC-kurs, interna workshops) för att öka den pedagogiska medvetenheten hos undervisande personalen har hållits.	Är en del av det initierade pedagogiska utvecklingsarbetet.
Att öka forskningsutbytet med den icke anglosaxiska världen.	Att någon av kommande postdoc-positioner tillsätts med person utanför den anglosaxiska kulturfären.	Att särskilt beakta detta mål i rekryteringsprocessen av nya postdocar.	Ht 2008.	Detta beaktades, men ingen sökande var kvalificerad nog. Kontakter med universitet i Japan och Sydkorea har utvecklats.	Beaktas inför kommande informations-spridning och vid tillsättandet.
HUMlabs studiomiljö även fortsättningsvis utvecklas i samarbete med forskarna och utpekade	Att inviga den nya, mer forskningstillvända, delen av HUMlabs studiomiljö i ett samarrangemang med det amerikanska	Att arbeta med utrustning och en forskarnära utvecklingsplan av labbet.	Påbörjat.	Uppbyggnaden pågår och invigning hålls 14 maj. Postdocar är inblandade i	

forskningsinriktningar.	konsortiet HASTAC.			utformningen. Möten har hållits med forskare vid fakulteten. Forskargrupper har bildats.	
Projekthantering i alla led.	Att ha en god process från projektvision till slutrapportering.	Att genomlysa projekthanteringen för att eventuellt inrätta en kvalitets-säkringsfunktion för projekthantering.	Påbörjas ht 2008.	Sker löpande i projekten.	Ännu ej formaliserat.
Att bli bättre på att samordna, prioritera och kvalitetssäkra projekt-ansökningar.	Inrätta en kvalitets-säkringsfunktion för projektansökningar.	Genomlysa projekt-ansökningsförfarandet.	Påbörjas ht 2008.	Sker i samband med nya projektansökningar för att stämma av med resurser, insatser och potential. HUMlabs föreståndare har yttersta ansvaret för att ansökningar är förankrade och att de håller hög kvalitet.	Samverkan med finansiärer har ytterligare utvecklats och stärkts.

Utbildning (grund och avancerad nivå)

HUMlab ger endast en egen poänggivande kurs och det är Digital kultur och teknik om 7,5 hp. Under innevarande år hade kursen cirka 15 deltagare. På kursen medverkar lärare från olika fakulteter vid Umeå universitet liksom representanter från näringslivet. Dessutom ges närmare 15 så kallade kortkurser varje termin i HUMlabs regi. Kortkurserna ger introduktioner till ämnen av både teoretisk och praktisk karaktär, och ofta varvas teori med praktik. Bland deltagarna märks bland annat studenter och lärare/forskare från fakulteten. HUMlabs utbildningsinsatser ligger emellertid inte främst på egna kurser, utan den största andelen undervisning sker på kurser som ges av program och ämnen vid fakulteten. I anslutning till befintliga och planerade kurser bidrar HUMlab och dess personal till både pedagogisk och ämnesmässig kompetens. Inte sällan efterfrågas HUMlabs erfarenheter och kunskaper för att utveckla kurser och program. HUMlab har därmed inte sällan en viktig roll i pedagogiska utvecklings- och innovationsprocesser. Dessutom används HUMlabs lokaler vid undervisning av fakultetens lärare.

Under det senaste året har insatser på grundutbildningsnivå gjorts inom bland annat manusutbildningen, språkkonsultprogrammet, litteraturvetenskap, journalistutbildningen, medie- och kulturvetenskap och museologiprogrammet. Det har handlat både om hela kursmoment och enskilda föreläsningar eller seminarier, samt om moment som sträcker sig över en hel termin.

Under höstterminen 2008 utvecklade HUMlab tillsammans med museologiprogrammet ett terminslångt inlägg som handlade om att studenterna skulle bygga utställningar i den virtuella världen Second Life utifrån teman som behandlades mer teoretiskt och textbaserat på kursen. HUMlab är också involverad i framtagandet av det nya Kulturentreprenörsprogrammet, samt Scenkonstprogrammet som är under utarbetande.

Detta verksamhetsområde anknyter särskilt till de övergripande målen som rör:

- Att på Humanistisk fakultet kraftfullt stärka forsknings- och utbildningsanknytningen till området humaniora och informationsteknik.
- Att ytterligare fördjupa samarbetet inom grundutbildningen på fakulteten.
- Att driva utvecklingen inom området pedagogik och informationsteknik.
- Att etablera HUMlab som en "framstående utbildningsmiljö" enligt Högskoleverkets riktlinjer.

Utbildning – förutsättning

Rekryteringssituation:

Nuläge:

- Kursen Digital teknik och kultur kommer att ges också fortsättningsvis och även nya kortkurser kommer att fortsätta att utvecklas och ges. Vad gäller deltagarantalet på externa kurser ligger det utanför HUMlabs möjligheter att påverka.

Utvecklingsområde:

- En ambition är att utveckla kortkurser utifrån behov hos studenter, lärare och forskare vid fakulteten. Här är strävan att i än högre utsträckning utveckla kurser i dialog med, och efter behov av, framför allt fakultetens personal.

Målsättning:

- Fler deltagare från fakulteten på kortkurserna.

Kompetensförsörjning:

Nuläge:

- I huvudsak väljs lärare ur HUMlabs personal till kurserna på basis av deras kompetens och specialintressen. Lärarna är därmed engagerade och kunniga i ämnet. Den pedagogiska erfarenheten kan dock variera, vilket det tagits interna initiativ till att förbättra.

Utvecklingsområde:

- Att fortsätta utveckla den undervisande personalens pedagogiska kompetens och erfarenheter.

Mål:

- Att även fortsättningsvis dels upprätthålla ett varaktigt och kontinuerligt återkommande forum för diskussion och erfarenhetsutbyte i pedagogiska frågor, dels ge undervisande personal möjlighet till pedagogisk fördjupning genom exempelvis UPC:s kurser.
- Att till följd av ett utökat eget utbildningsansvar anställa fler lärare i ett långsiktigt perspektiv.

Utbildningsmiljön:

Nuläge:

- HUMlabs unika studiomiljö torde vara en av universitetets bästa och mest välutrustade. I lokalen förekommer ständigt olika aktiviteter parallellt, och det är också en grundtanke med miljön.

Utvecklingsområde:

- Studiomiljön är under ständig utveckling.

Mål:

- Att bibehålla en hög, innovativ och välrustad utrustningsnivå i studiomiljön, och att tillhandahålla en miljö i världsklass för humaniora och informationsteknik.

Studentinflytande:

Nuläge:

- På kursen Digital kultur och teknik utvärderas kursen muntligen under kursens gång för avstämning, och därtill skriftligt i slutet av kursen för att även kunna få en dokumentation av värderingen. Studenternas involveras på så sätt kontinuerligt i kursen. Kortkurserna är det betydligt svårare att utföra värderingar på, eftersom de är så korta. Detta görs ändå via ett webbaserat utvärderingsformulär, vilket emellertid gör att svarsfrekvensen varierar betydligt.
- Studenter spelar en viktig roll i HUMlab som miljö och eftersom anställda hela tiden finns i samma miljö finns en pågående dialog. Studenter som haft användarkonto i HUMlab och återansöker (vilket måste göras årligen) får fylla i ett formulär. Dessa ansökningar läses samtliga av HUMlabs föreståndare och ofta leder förslag och synpunkter till direkt åtgärd.

Utvecklingsområde:

- Metoder för att värdera kortkurserna och i högre grad involvera studenterna i dem.

Mål:

- Att alla typer av undervisning värderas för att i högre utsträckning involvera studenterna.
- Att inom ramen för den interna pedagogiska utvecklingen implementera metoder för kursvärdering.

Kursutbud:**Nuläge:**

- Kursen Digital kultur och teknik reviderades under höstterminen och kommer att ändras i sin nya form. Kortkursutbudet utvärderas och revideras inför varje termin utifrån behov och önskemål.
- Arbete pågår i samarbete med ämnen, kurser och program för att utveckla nya kurser och inslag på kurser.

Utvecklingsområde:

- Att utveckla kurser i närmare samverkan med tilltänkta målgrupper och deras särskilda behov och önskemål.
- Att utveckla kurser inom områden som bedöms relevanta utifrån kommande och tänkta behov.
- Undersöka möjligheterna till medverkande tillsammans med fakultetens institutioner i internationella (framförallt europeiska) masterprogram.

Mål:

- Att balansera samtida relevans med framtida potential i utvecklandet av nya kurser.
- Att räknas som en positiv kraft vid fakulteten för att utveckla befintligt kursutbud.
- Att öka graden av internationalisering i grundutbildningen vid HUMlab och på fakulteten.

Utbildning – utformning***Forskningsanknytning*****Nuläge:**

- Forskningsanknytningen varierar givetvis eftersom även HUMlabs TA-personal har ett viktigt undervisningsuppdrag. Innehållet och inriktningarna på kurserna varierar också – vissa är mer teoretiska och andra mer praktiska. Utbildning utförs vanligtvis i nära anknytning till pågående forskning eller specialkompetens, om det så handlar om TA-personal, lektorer, doktorander eller postdocar. Överlag väljs kurser och kursinslag efter lärarnas kompetenser. De undervisande lärarnas kompetens stämmer vanligtvis väl överens med kursernas innehåll.

Utvecklingsområde:

- I dagsläget är forskningsanknytningen tillfyllest, men förväntas fördjupas ytterligare. Exempelvis är flera av de undervisande doktoranderna dessutom alla i slutskedet av sin doktorandtid och förväntas avsluta sina doktorandstudier under 2009.

Mål:

- Strävan är att även fortsättningsvis bibehålla en god balans mellan praktiska och teoretiska inslag.

Yrkes/arbetsmarknadsanknytning

Nuläge:

- Såväl kursen Digital kultur och teknik som kortkurserna lockar yrkesverksamma som ser kurserna som fortbildning, vilket tyder på att de kurser som ges anses relevanta i deras yrkesutövning. Inslag hålls även av externa lärare utifrån deras arbetslivserfarenhet. HUMlab medverkar i ett flertal projekt och processer som involverar företag och externa organisationer, vilket medför att hela verksamheten genomsyras av sådan närvaro och dialog.

Utvecklingsområde:

- Att utifrån den position HUMlab har, med stark extern samverkan, utnyttja dessa erfarenheter genom kursutbudet.

Mål:

- Att beakta och synliggöra arbetsmarknadsanknytning inom HUMlabs kursverksamhet.

Undervisningsformer

Nuläge:

- Flera olika pedagogiska projekt har haft HUMlab som motor, och HUMlab kan sägas vara pådrivande i den pedagogiska utvecklingen inom digitala medier vid fakulteten (och i viss mån även vid universitetet). HUMlab har genom åren använt sig av, utvecklat och provat flera olika former av undervisning – från traditionell katederundervisning till olika seminarieformer, nätbaserad undervisning, bloggar, virtuella världar och så vidare.
- Vid utlysningen av så kallade flexmedel med inriktning mot Blended learning var HUMlab inblandad i flera ansökningar i samverkan med fakultetens lärare. Tre av fyra projekt som fick medel vid universitetet utvecklades tillsammans med HUMlab.

- Tillsammans med museologiprogrammet har HUMlab använt sig av virtuella världar för att dels ge studenterna kompetens i digital informationsteknik, dels att genom praktisk tillämpning och gestaltning fördjupa studenternas förståelse av sitt ämnesområde.
- HUMlab är inblandad i utvecklandet av en ny digitalt baserad journalistutbildning vid fakulteten.
- En samverkansdialog med UPC har initierats.

Utvecklingsområde:

- Att i än högre utsträckning vara involverad, och vara pådrivande, i utvecklingen av pedagogiska verktyg i samverkan med fakultetens ämnen och lärare.
- Att initiera och bedriva forskning kring nyttjandet av digital informationsteknik i förhållande till pedagogik.

Mål:

- Att vara med i ytterligare något större pedagogiskt projekt på grundutbildningen vid fakulteten.
- Ett forskningsprojekt i samverkan med fakultetens forskare kring pedagogik/didaktik och digitala medier.
- Att främja en vetenskaplig meritering inom det pedagogiska området för HUMlabs personal.
- Att bli en framstående utbildningsmiljö enligt Högskoleverkets riktlinjer.

Bemanning på kurser:

Nuläge:

- Bemanning sker utifrån behov på kurser och tillgång på lärarkompetens.

Utvecklingsområde:

- Det finns idag en svårighet med att bemanna kurser med lärare utifrån det stora behov som finns då HUMlabs personal ofta är knutna till andra åtaganden än som lärare.

Mål:

- Att kunna anställa en lärare/lektor vilket skulle ge en större möjlighet till kontinuitet av lärarinsatser på grundutbildningen.

Examination:

Nuläge:

- Endast en examinerande kurs hålls i HUMlabs regi.

Utvecklingsområde:

- Det finns ett behov av att utarbeta metoder för examination i relation till användandet av digital informationsteknik och medier i undervisning (gäller såväl för HUMlab som mer allmänt).

Mål:

- Ett forskningsprojekt som rör pedagogik/didaktik och digitala medier som involverar även examination.

Internationalisering:

Nuläge:

- HUMlab är en internationell miljö med lärare som har utländsk härkomst, ett internationellt postdoc-program med deltagare som medverkar vid kurser, internationella seminariehållare samt samarbetspartners runt omkring i världen. Miljön är attraktiv för internationella studenter, lärare och forskare. Den undervisning som ges är emellertid i hög utsträckning riktad till studenter och personal vid fakulteten, vilka i stor utsträckning har svensk härkomst.

Utvecklingsområde:

- HUMlab har redan idag ha en stark internationell prägel som även i fortsättningen kommer att genomsyra verksamheten.

Mål:

- Att bibehålla den internationella prägel.

Utbildning – resultat:

Nuläge – utvecklingsområde – mål:

- HUMlab ger endast en examinerande kurs (om 7,5 hp).

Utbildning – särskilda perspektiv:

- HUMlab ger endast en examinerande kurs att detta i nuläget ej är applicerbart, men att strävan är att i möjligaste mån arbeta för att vara en inkluderande miljö.

Utbildning på forskarnivå:

HUMlab bedriver ingen egen forskarutbildning. Däremot är fem doktorander affilierade med HUMlab samtidigt som de är formellt knutna till ett enskilt ämne vid fakulteten. Fyra av dessa fem doktorander är i slutskedet av sin doktorandtid och dessa fyra beräknas disputeras under 2009. De utgör ett viktigt inslag i HUMlabs intellektuella miljö och en viktig resurs för att undervisning skall kunna ges i HUMlabs egen regi, och på kurser med extern huvudman. Tyvärr är återväxten dålig och inga nyantagningar har gjorts de senaste åren, vilket är olyckligt för hela ämnesområdet som måste anses ha stor potential. Dessutom finns det efterfrågan på sådan kompetens inom och utom HUMlab. Under 2009 antas dock en ny doktorand inom engelsk litteraturvetenskap inom ramen för Genusforskarskolan med inriktning mot elektronisk litteratur.

Gemensamt för alla nuvarande doktorander är deras breda kompetens eftersom de både blir skolade i sitt traditionella ämne och i det mer specifikt digitala ämnesområdet. Samtidigt har de till följd av sin anknytning till HUMlab beretts möjlighet att undervisa i en utsträckning som annars knappast varit möjligt. Alla doktorander har dessutom varit involverade i såväl administrativt arbete som kursutvecklingsarbete, vilket gett dem en bred erfarenhet.

Dessutom medverkar HUMlab aktivt till ansökningar där doktorander på väg att bli färdiga deltar. Exempelvis deltar en doktorand (färdig september 2009) i det forskningsprojekt som KK-Stiftelsen i december 2008 beviljade HUMlab medel för.

Denna del av verksamheten anknyter särskilt till de övergripande målen som rör:

- Att etablera HUMlab som ett nationellt och internationellt center of excellence.
- Att på Humanistisk fakultet kraftfullt stärka forsknings- och utbildningsanknytningen till området humaniora och informationsteknik.

- Att ha en stark och samlande roll på nationella arenan vad beträffar utvecklingen av området humaniora och informationsteknik.
- Att etablera HUMlab som en "framstående utbildningsmiljö" enligt Högskoleverkets riktlinjer.
- Att säkerställa en hög nivå av extern finansiering för forskningsprojekt, forskningsprogram och utrustning.

Forskarutbildning – förutsättningar:

Rekryteringssituation:

Nuläge:

- HUMlab bedriver i nuläget ingen egen forskarutbildning, utan de forskarstuderande som är knutna till HUMlab är formellt antagna av ett ämne vid humanistisk fakultet.

Utvecklingsområde:

- Det är angeläget att det sker en nyrekrytering av forskarstuderande inom ämnet Humaniora och informationsteknik, finansierade såväl med externa medel som med medel från fakulteten.
- För att nationellt främja kompetensen inom IT och humaniora önskas en forskarskola och ett nordiskt forskningsprogram.

Mål:

- Att det sker en kontinuerlig nyrekrytering inom ämnet genom utlysningar av doktorandtjänster riktade mot området Humaniora och informationsteknik.
- Att få till stånd en fakultetsövergripande doktorandkurs i digital kompetens för humanistiska doktorander (lämpligen inom ramen för den humanistiska forskarskolan).
- Att undersöka möjligheterna till att inrätta en nationell forskarskola och ett nordiskt forskningsprogram.
- Att det sker en återväxt av doktorander inom ämnet Humaniora och informationsteknik.

Handledarkompetens:

Nuläge:

- HUMlabs föreståndare är handledare för en doktorand, och bihandledare för ytterligare två (varav en verksam vid Luleå tekniska universitet). Föreståndaren är den ende med tillsvidareanställning som är disputerad.

Utvecklingsområde:

- Att ha fler med handledningskompetens.

Mål:

- Att fakulteten utlyser tre doktorandanställningar inom området Humaniora och informationsteknik.
- Att ha fler medarbetare med handledningskompetens.

Utbildningsmiljön:

Nuläge:

- Få miljöer vid universitetet torde kunna jämföra sig med HUMlab som forskningsmiljö. Möjligheterna är stora till att få tillgång till och även träffa världens mest framgångsrika forskare inom området. Dessutom har HUMlab ett stort internationellt nätverk även doktoranderna har tillgång till.
- I de fall speciell teknisk utrustning behövs är möjligheterna goda att behoven kan tillgodoses.
- HUMlab som miljö med sina projekt och externa kontakter gör det ofta möjligt att erbjuda doktorander inom området arbete i labbet inom ramen för deras möjliga institutionstjänstgöring. Det rör sig ofta om utvecklings- och forskningsprojekt och olika typer av arbete i HUMlab. Ibland kan sådana möjligheter också öppna sig i relation till någon av HUMlabs samverkanspartners. På så sätt höjs anställningsbarhet och humanistisk kompetens.
- Våren 2009 startade ett forskningsforum för doktorander, postdocare och andra intresserade. Syftet med denna workshop är att skapa ett komplement till de enskilda ämnenas seminarier och bygger på aktivt deltagande från samtliga deltagare. Det är ett öppet forum som bland annat diskuterar tvärvetenskapliga forskningsfrågor.

Utvecklingsområde:

- Att fortsätta bygga vidare på HUMlabs goda ställning som innovativ forskningsmiljö.

Mål:

- Att HUMlab skall vara en av världens främsta forskningsmiljöer inom Humaniora och informationsteknik.

Forskarutbildning – utformning, forskarutbildning – resultat, forskarutbildning – särskilda perspektiv

HUMlab bedriver ingen egen forskarutbildning varvid dessa punkter inte är applicerbara på HUMlabs verksamhet. Dessutom har ännu inga doktorander utexaminerats.

Forskning

HUMlab har under de senaste åren, strategiskt och långsiktigt, aktivt arbetat för att öka forskningen inom området Humaniora och informationsteknik vid humanistiska fakulteten. Till höstterminen 2006 anställdes en forskningskoordinator med särskilt ansvar för att sköta kontakten med forskarna vid fakulteten. Under vårterminen 2007 sjösattes det av Kempe-stiftelserna finansierade internationella postdoc-programmet. Inom ramen för programmet rekryterades fem stipendiater i en första omgång som alla även knöts till respektive ämne vid fakulteten och de bereddes arbetsplats och en institutionsmiljö. De har varit synnerligt produktiva och bidragit till att HUMlabs forskningsnärvaro och -kompetens tydligt stärkts. Kempe-stiftelserna har även fortsättningsvis stöttat programmet. Två nya postdocar är nu på plats tillsammans med två stycken "digital arts fellows". Ytterligare en är antagen och kommer under sommaren 2009 och utöver det kommer ytterligare en utlysning att göras för att bereda två till fyra nya platser. Värt att notera att postdocforskarna har examen från universitet som UC San Diego, Stanford och Oxford, och att samtliga tidigare postdocar har fått goda akademiska positioner efter sin tid i Umeå.

Under föregående år var målet att göra en satsning på att HUMlab skulle ingå i ansökningar riktade mot nationella forskningsfinansiärer som Vetenskapsrådet och Riksbankens jubileumsfond. Detta gjordes också, och ambitionen är för innevarande år att utifrån tidigare erfarenheter och resurser göra likartad satsning. Förutom detta finns ambitionen att, med nya forskningsprojekt, bygga vidare på den goda relation HUMlab byggt upp med EU-kommissionen genom koordinerandet och genomförandet av QVIZ-projektet. Under det gångna året har den kompetens och den teknik som utvecklades inom QVIZ plockats upp i åtminstone två av VR finansierade projekt.

Under året utföll medel till forskningsprojekt som "YouTube as Performative Arena" som involverar ett par HUMlab-anknutna forskare, en sociolog, en författare och Umeå kommuns Kulturverket. I de av Vetenskapsrådet finansierade projekten "Historisk befolkningsstatistik på Internet", med Demografiska databasen som värdinstitution, och "Strategic Environmental Archeology Database" inom ämnet arkeologi, står HUMlab för teknisk kompetens och infrastruktur. Utöver detta är HUMlab inblandad i tre av de projekt som fått medel inom ramen för universitetets satsning på karriärbidrag, och en postdoc-tjänst har tillsatts inom universitetets kvalitetsbaserade resurstilldelningssystem.

Denna del av verksamheten anknyter särskilt till de övergripande målen som rör:

- Att etablera HUMlab som ett nationellt och internationellt center of excellence.
- Att på Humanistisk fakultet kraftfullt stärka forsknings- och utbildningsanknytningen till området humaniora och informationsteknik.
- Att ha en stark och samlande roll på nationella arenan vad beträffar utvecklingen av området humaniora och informationsteknik.
- Att säkerställa en hög nivå av extern finansiering för forskningsprojekt, forskningsprogram och utrustning.
- Att fortsätta och stärka samarbetet med nationella bidragsgivare.
- Att upprätta en strategi och kompetensförsörjning för långvarigt inflöde av EU-baserade medel.
- Att utveckla den fysiska-tekniska-intellektuella miljön ytterligare i relation till såväl HUMlabs allmänna verksamhet som speciellt prioriterade teman.

Forskning – förutsättning och utformning

Rekryteringssituation:

Nuläge:

- Att döma av intresset för det av HUMlab initierade arbetet med att söka forskningsmedel är intresset gott för samverkan i HUMlab-relaterade ämnen.
- Inga traditionella forskningstjänster har utlysts men till postdoc-positionerna inkom ett gott urval av kompetenta sökanden.
- En postdoc-tjänst har tillsatts inom ramen för universitetets kvalitetsbaserade resurstilldelningssystem.

Utvecklingsområde:

- Att fortsätta samarbetet med fakultetens forskare i arbetet med att söka forskningsmedel för gemensamma forskningsprojekt.
- Att utifrån resurser och potential göra välgrundade bedömningar rörande vilka projekt HUMlab skall engagera sig i.
- Att öka forskningsutbytet med den icke anglosaxiska världen.
- Att verka för att forskare med inriktning mot humaniora och informationsteknik (och humanistiskt ämne) anställs vid fakultetens institutioner.

Mål:

- Två större forskningsprogram i nära samverkan med forskare vid fakulteten.
- Tre "mindre" projekt med tydlig anknytning mot Humaniora och informationsteknik.
- Att någon av kommande postdocs-positioner tillsätts med person utanför den anglosaxiska kultursfären.

Kompetensförsörjning:**Nuläge:**

- Av HUMlabs personal är i nuläget tre personer disputerade, (varav två på tidsbegränsade anställningar). Av dessa tre har en tillträtt en postdoc-tjänst om 75% vid årets början.
- Till HUMlab är inom ramen för det av Kempestiftelserna finansierade postdoc-programmet två postdoc-stipendiater och två "digital arts fellowship" knutna.
- Det finns ingen professur inom ämnet, vilket vore önskvärt, alternativt en befordringsprofessur.

Utvecklingsområde:

- Anhållan till fakulteten om att inrätta en professorstjänst.
- Att inrätta forskarassistenttjänster för att säkra rekryteringen av unga forskare till ämnet.
- Att skapa utrymme för en externfinansierad professur i digital kultur inom ramen för universitetets fundraisingprogram.

Mål:

- Att genom att tillsätta två professorer, dels ett par mellantjänster tillförsäkra HUMlab god bredd och återväxt inom forskningen.

*Lokaler och utrustning:**Nuläge:*

- HUMlabs studiomiljö har under det gångna året expanderat till dubbel storlek i jämförelse med tidigare genom finansiering av Wallenbergsstiftelserna. Den nya delen är under utprovning och uppbyggnad.
- De som innehar tjänster där forskning ingår har egna arbetsrum i A4-koridoren där det också finns möjlighet till expansion. Postdocarna har arbetsrum på respektive institution. För båda kategorierna finns möjligheten att använda studiomiljön, vilket också görs och uppmuntras till.

Utvecklingsområde:

- Att HUMlabs medarbetare vid särskilda behov skall ha tillgång till ett resurskontor, och att HUMlabs studiomiljö även fortsättningsvis utvecklas i samarbete med forskarna och utpekade forskningsinriktningar.

Mål:

- Att under vårterminen 2009 fullt utrusta och inviga den nya, mer forskningstillvända, delen av HUMlabs studiomiljö.

*Tid för forskning:**Nuläge:*

- Varje lektor har i sin tjänst en avsättning för kompetensutveckling motsvarande 20%. Samtidigt uppmuntras deltagande vid HUMlabs ordinarie seminarier som i stor utsträckning är forskningsinriktad. Dessutom ses det som positivt att överhuvudtaget inom ramen för sin anställning utveckla och förkovra sig i ämnen relevant för HUMlabs forskningsverksamhet, samt att tid ges till att utveckla forskningsprojekt.

Utvecklingsområde:

- Att lektorerna i högre utsträckning ges faktisk möjlighet att bedriva forskning.

Mål:

- Kontinuerlig publicering inom området humaniora och informationsteknik.

Strategier:

Nuläge:

- Det finns i HUMlab en tydlig strategi för att öka graden av forskning. Satsningen på postdoc-programmet är en del av en sådan strategi. HUMlab lägger också stora resurser på att initiera och utveckla forskningsprojekt i samarbete med fakultetens lärare och forskare. Både postdoc-programmet och satsningen på projektinitiering är exempel på forskningsstärkande aktiviteter som gagnar både HUMlab och fakulteten. HUMlabs kompetens nyttjas också i allt högre utsträckning i arbetet med att skriva forskningsansökningar av fakultetens forskare och lärare.
- HUMlab är också drivande i processen vid fakulteten för att stärka forskningsfinansieringen från EU:s ramforskningsprogram. Fakultetens EU-expert är en HUMlab-anställd med omfattande erfarenhet av att söka EU-medel.

Utvecklingsområde:

- Att i än högre omfattning arbeta med forskningsstrategier tillsammans med fakultetens forskare och lärare.
- Att bli ännu bättre på att samordna, prioritera och kvalitetssäkra projektansökningar.
- Att ha en god process från projektvision till slutrapportering.

Mål:

- Att få en fastare struktur på samarbetet med fakultetens lärare och forskare.
- Att genomlysna projekthanteringen för att eventuellt inrätta en kvalitetssäkringsfunktion för projekthantering.
- Att etablera Humaniora och informationsteknik som ett starkt forskningsområde vid universitetet och att vara en stark part i utvecklingsområdet Tillämpad IT.

Forskning – resultat*Externa medel:*

Nuläge:

- Anledningen till att HUMlab har en så pass omfattande verksamhet som i nuläget baseras på förmågan att attrahera externa medel. Detta gäller såväl till vetenskaplig och teknisk kompetens som utrustning och studiomiljön. Det finns också en tydlig vision, strategi och ambition att så även skall vara fallet i framtiden. Svårigheterna är dock att söka finansiering för den dagliga driften av studiomiljön, men i möjliga fall söks även bidrag till detta externt.

- Det faktum att HUMlab tilldelades forskningsmedel via EU:s sjätte ramprogram bekräftar det att HUMlab håller god internationell forskningshöjd.

Utvecklingsområde:

- HUMlab önskar bibehålla en hög grad av extern finansiering, och ser gärna en fortsatt satsning mot nationella forskningsfinansiärer som VR och RJ, men också mot EU vars forskningsmedel torde vara underutnyttjade i många sammanhang vid svenska universitet.

Mål:

- Att fortsätta dialogen med ledande finansiärer och skapa ny kunskap om forskningsområdet humaniora och informationsteknik.
- Att till VR och/eller RJ inkomma med åtminstone fyra forskningsprojekt i samarbete med fakultetens forskare.
- Att ansöka om medel från VR:s utlysning rörande infrastrukturella medel förutsatt att utlysningen är öppen för forskningsinfrastruktur av HUMlabs typ.
- Att till EU:s ramprogram ansöka om medel för att koordinera något projekt och medverka som partner i minst två projekt.
- Att ansöka om medel för EU/Mål2-projekt som HUMlab koordinerar.
- Att i fortsatt hög grad söka medel från externa finansiärer för att även fortsättningsvis driva den verksamhet som redan idag bedrivs i HUMlab.

Publicering:

Nuläge:

- Idag finns ingen uttalad strategi för publicering, utan var och en uppmanas att publicera via de kanaler som står till buds. Samtidigt ger HUMlabs stora nätverk och goda rykte fördelar när det handlar om att hitta publiceringsvägar.

Utvecklingsområde:

- Avsaknaden av en tydlig publiceringsstrategi.

Mål:

- Att tydliggöra behovet av vetenskaplig publicering för såväl den enskilde forskaren som för organisationen.
- Kartläggning av de kontakter som finns i nuläget.

- Att använda HUMlabs internationella nätverk med publicister och ledande forskare för att anordna en workshop om publicering och publiceringsvägar.
- Att utveckla en publiceringsstrategi för HUMlabs medarbetare.

Forskning – särskilda perspektiv:

HUMlabs riktlinjer för verksamheten, såsom de är fastslagna i de olika planerna, tillämpas även inom forskningen.

Samverkan

Samverkan och mötesplats är nyckelbegrepp för HUMlabs verksamhet. Själva modellen för HUMlabs verksamhet bygger på samverkan. Det finns ingen strävan efter att vara sig själv nog, utan utgångspunkten är att intresset för Humaniora och informationsteknik bäst främjas och tillgodoses genom aktivt samarbete med andra intressenter – såväl inom universitetet som utanför. HUMlab söker samverkan för bland annat undervisning, forsknings- och utvecklingsprojekt samt olika former av arrangemang.

HUMlab blir dessutom ofta kontaktat från olika håll på universitetet för visning av labbet och en diskussion kring verksamheten för att utröna eventuella kontaktytor. Även andra universitet och högskolor, företag, konstnärer, museer och annan offentlig förvaltning kontaktar HUMlab för besök och för att undersöka eventuella samverkansmöjligheter. Det är också vanligt att skolklasser besöker HUMlab.

När Umeå universitet skall visa upp sig, antingen vid mässor och utställningar, eller för tillresta gäster, ingår ofta HUMlab och dess verksamhet på programmet. HUMlab har med andra ord blivit en viktig del av Umeå universitets ansikte utåt. HUMlab tar även aktiv del i fakultetens och universitetets utåtriktade aktiviteter, men också i det interna utvecklingsarbetet.

Detta område relaterar särskilt till följande visioner:

- Att vidareutveckla samverkan med speciellt intressanta miljöer på andra fakulteter vid Umeå universitet.

- Att upprätta en strategi och kompetensförsörjning för långvarigt inflöde av EU-baserade medel.
- Att etablera en modell för exploatering och kommersialisering av forsknings- och utvecklingsresultat samt samverkan med näringsliv och andra aktörer.
- Att ytterligare stärka och systematisera informationsarbetet internt och externt.

Inom universitetet

- I HUMlabs grundidé finns en tanke om att HUMlab inte kan eller bör existera fristående, utan samverkan inom (och utom) universitetet är grundläggande. Samarbeten med andra aktörer på universitetet sker både inom grundutbildning och forskning.
- Det finns ett etablerat samarbete kring undervisning där HUMlab bistår kurser som ges på fakulteten. Det senaste året har ett fördjupat samarbete med framför allt museologi-programmet och journalistprogrammet börjat växa fram. Sedan tidigare sker även samarbeten med till exempel litteraturvetenskap, manusutbildningen, språkkonsultprogrammet och kulturentreprenörsprogrammet. En utvecklingstendens är att samarbetet med Institutionen för kultur och medier överhuvudtaget är på väg att utökas vad gäller grundutbildning, och diskussioner förs också med de andra institutionerna.
- HUMlab är en aktiv part i framtagandet av nya utbildningsprogram vid fakulteten. På både på Kulturentreprenörsprogrammet, som startar ht 2009, och på Scenkonst-programmet, som ännu är på planeringsstadiet, kommer HUMlab att finnas med som en integrerad del av programmen.
- Under höstterminen 2008 startade HUMlab workshopen Electronic Literature och intresserade från Humanistisk fakultet bjöds in till det första mötet. Syftet med gruppen är att öka kunskapen och intresset för elektronisk litteratur och pedagogiska frågor.
- Inom forskningsfältet finns ett antal exempel på samverkan inom universitetet. Det finns ett forskningssamarbete med alla på fakulteten ingående institutioner där gemensamma ansökningar har lämnats in till bland annat VR och RJ.
- Det nu slutredovisade EU-finansierade QVIZ-projektet involverade deltagare från exempelvis religionsvetenskap och LADOK-enheten. HUMlabs unika erfarenhet av att koordinera ett forskningsprojekt finansierat av EU:s ramprogram har gjort att HUMlab kommit att anta rollen som motor på fakulteten när det gäller EU-finansierade projekt.
- Det nya projektet "The Strategic Environmental Archaeology Database" (SEAD) på arkeologi, som under året startats med medel från VR involverar även HUMlab. Det av VR finansierade projektet "Historisk befolkningsstatistik på Internet" som Demografiska databasen leder har HUMlab som partner.
- De till HUMlab knutna doktoranderna tillhör engelska och etnologi, men inom postdoc-programmet sker samverkan med arkeologi, filosofi, franska, idéhistoria, konstvetenskap, litteraturvetenskap samt medie- och kommunikationsvetenskap.

- HUMlab medverkade och initierade ett flertal ansökningar riktade till VR och RJ under året, vilket ingår som ett led i HUMlabs satsning på att överhuvudtaget stärka forskningen inom Humaniora och informationsteknik (se mer under avsnittet forskning).
- En kontinuerlig dialog förs även om samverkan med andra universitet och högskolor, som exempelvis Humanistlaboratoriet i Lund och Blekinge tekniska högskola. Tillsammans med Humanistlaboratoriet i Lund lämnades samordnade ansökningar in rörande VR:s infrastruktursatsning. Detta samarbete har uppmärksammats positivt nationellt. Därtill kan läggas ett väl upparbetat samarbete med flera universitet och forskningsinstitut i framförallt Europa och USA, men även i Japan, Sydkorea och Australien.
- HUMlab har en uttalad ambition att delta vid fakultets- och universitetsgemensamma angelägenheter som exempelvis upptäcktsfärden, humanistdagen och informationsdagar för gymnasieelever. Representanter från HUMlab medverkar också i utvecklingsarbetet av universitetets webbportal och marknadsföring via digitala medier; i utvecklingen av det potentiellt starka forskningsområdet Tillämpad IT.
- Dessutom är HUMlab en av totalt fem aktörer (tillsammans med Arkitektshögskolan, Bildmuseet, Designhögskolan och Konsthögskolan) i den stora satsningen som universitetet, kommunen och Balticgruppen gör på ett Konstnärligt campus. HUMlab fungerar i det arbetet som en integrativ kraft de olika parterna emellan, och HUMlab kommer särskilt att arbeta med frågor som rör Konstnärligt campus publika delar. Detta kan ses som ett erkännande av HUMlabs karaktär av gränsöverskridande mötesplats.

Utvecklingsområde:

- En bättre överblick av HUMlabs olika samarbeten och samverkanspartners.
- Ännu tydligare samordning de olika projekten emellan.
- Ett än djupare samarbete med fakulteten vad gäller EU-finansierad forskning.
- Att bättre på ett systematiskt sätt synliggöra HUMlabs verksamhet gent emot fakulteten.

Mål:

- Ett kvalitetssystem som behandlar samverkan.
- En fakultetsgemensam strategi och handlingsplan för en satsning mot EU-finansierad forskning.
- Att upprätta en kommunikationsplan för intern och extern kommunikation.

Med samhället:*Nuläge:*

- Det är för HUMlab angeläget att samverka även med parter utanför universitetet. Detta dels för att det ger nya möjligheter till intressanta projekt, dels för att det finns en ambition att visa på humanioras relevans, tillämplighet och påverkansmöjligheter även utanför universitetets väggar.
- Under året har medel från EU:s Mål 2-program tillfallit projektet Digitala Idémötesplatser Norr (DINo). Projektet koordineras av Skellefteå kommun och involverar även Luleå teknisk högskola, dataspelsföretag och HUMlab. HUMlab utgör projektets centrumpunkt i Umeå. I ett första led handlar det om att skapa en branschförening i Umeå för företag i den digitala upplevelseindustrin.
- HUMlab har sedan ett par år tillbaka ett varaktigt och nära samarbete med Umeå kommun genom Kulturverket och denna samverkan utvecklas kontinuerligt. Samverkan med Umeå kommun har också stärkts på flera fronter. Exempelvis förs dialog med näringslivsservice samt med kulturnämnd och kulturförvaltning.
- Under året har också inslag hållits med HUMlabs lärare inom Lärarlyftet.
- Det förs även samtal med vk.se om ett eventuellt samarbete som rör journalistik och användandet av digitala medier. Vad det samarbetet utmynnar i återstår ännu att se.
- Därtill kan nämnas att HUMlab besöks flera gånger per termin av olika grupper som av eget intresse, eller för att de blivit rekommenderade, är intresserade av miljön och verksamheten. Under 2008 besöktes HUMlab bland annat av Apoteket, ATG, Västerbottens landshövding och länsråd, Västerbottens Kuriren, produktionsbolaget Oskar & Oskarsson, Umeå näringslivsservice, Kempestiftelsen, Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, representanter från Xiamen University, Bangladesh University, Stanford University, Newcastle University, Mittuniversitetet, Molde University College, , representant från Linköpings universitet, Royal Melbourne Institute of Technology, University of Washington. Landsarkivet, Riksarkivet, EU- kommissionen.

Utvecklingsområde:

- Att även fortsättningsvis aktivt arbeta i samarbetsprojekt som involverar aktörer utanför universitetet.
- Att ta fram sätt att formalisera samverkan i de fall där detta bedöms som önskvärt.

Mål:

- Att i samarbetet med aktörer utanför universitetet även involvera framför allt fakultetens egen personal och ämnen för att visa på de vinster som finns.
- Att inrätta ett Business Network med externa partners.

Gemensamt:

HUMlab är en på humanistisk fakultet liten enhet med en verksamhet som inte naturligt låter sig inordnas i en traditionell institutionsstruktur. Under de senaste åren har den ekonomiska situationen varit gynnsam och svår på samma gång. Å ena sidan har HUMlab attraherat omfattande finansiering för till exempel utrustning, ett postdoc-program och för flera forskningsprojekt, men å andra sidan har det varit svårt att få ekonomin att gå ihop vad gäller drift och support.

Samtidigt har HUMlab varit drivande och satsat stora resurser på att utveckla forskningsprojekt och grundutbildning i samarbete med fakultetens forskare och lärare, vilket i flera fall haft ett positivt utfall som även gynnat fakulteten. Genom beslut i fakultetsnämnden har en högre nivå på basfinansiering för 2009 etablerats och en avbetalningsplan har fastställts.

Ekonomisk beskrivning:

Nuläge:

- HUMlabs har samtidigt ett gott inflöde av medel av externa finansiärer, och ett ackumulerat budgetunderskott. Det finns alltså en diskrepans mellan nivån och inriktningen på verksamheten och driftfinansieringen av grundläggande åtaganden – som drift av tekniska miljön, seminarieverksamhet, kursverksamhet, projektinitierande verksamhet, kontakt mot humanistisk fakultet och andra fakulteter etcetera. Det bör emellertid påpekas att mer driftsnära kostnader genom åren täckts upp genom olika typer av externa medel. Efter konstruktiv dialog med fakultetsledning och genom beslut i fakultetsnämnden har nivån 4000 tkr etablerats för HUMlabs basfinansiering.
- HUMlabs förmåga att attrahera fakultetsexterna medel märks i budgeten för 2009 som har intäkter från fakulteten på ca 4000 tkr (+friköp på 50%) och en total kostnads/intäktsnivå på ca 14000 tkr. Då är varken karriärmedel från universitetet medräknande (eftersom avtal inte skrivits) eller det Kempestiftelsefinansierade postdoc-programmet eftersom det är stipendiebaserat (uppskattningsvis 1000 tkr under 2009).

Utvecklingsområden:

- Att i projektansökningar i än större utsträckning inräkna faktiska kostnader för driften av labbet.
- Att i större utsträckning och i de fall där det bedöms vara önskvärt och möjligt ta betalt för det arbete HUMlabs medarbetare utför och för vad studiomiljön kostar.

Mål:

- Att säkra driftfinansieringen genom interna och externa medel.
- Att öka externfinansieringen av den löpande verksamheten.
- Att följa upp och utveckla det pågående finansieringstrategiska arbetet.
- Ansökan om medel för starka forskningsmiljöer.

Organisation:**Nuläge:**

- Till den fast anställda personalen hör föreståndare, en administratör, en utvecklingssamordnare, en teknisk koordinator, en supportansvarig, en forskningssamordnare och en projektassistent med inriktning på teknikutveckling (den siste om 50%). Därtill ingår personal som innehar tidsbegränsade anställningar, både i ledningsfunktion och för teknisk drift och utveckling samt anställda knutna till specifika projekt. Till följd av den relativa litenheten har det varit svårt att upprätta väl definierade arbetsbeskrivningar för var och en av personalen, även om detta är ambitionen.
- HUMlabs organisationsstruktur och verksamhet har under innevarande år börjat formaliseras och dokumenteras. Efter en tid av expansion har detta varit angeläget. I nuläget pågår arbetet med att finna former för organisationen som är bättre anpassad för den omfattrika och komplexa verksamhet som bedrivs. Målsättningen är att kunna förena den lilla organisationens snabbhet och anpassningsförmåga med den stora organisationens tydlighet och formaliserade arbete.
- Föreståndaren är ytterst ansvarig för HUMlabs verksamhet. Denne leder arbetet och närmast sig finns biträdande föreståndare och forskningskoordinator. Dessa tre träffas regelbundet för att behandla aktuella frågor i relation till verksamheten. Varje måndagsmorgon hålls ett personalmöte (som protokollförs), till vilket alla har möjlighet att lyfta och diskutera aktuella frågor. Därefter hålls ett teknikdriftsmöte. Vid dessa möten behandlas framför allt den tekniska verksamheten den närmaste tiden och man stämmer av att allt fungerar i enlighet med åtaganden. Dessa möten protokollförs. Teknikdriftsgruppen håller ett uppföljande möte på fredagen för avstämning av veckan.

Utvecklingsområden:

- Att fortsätta det redan påbörjade kvalitetsarbetet för att säkerställa en väl fungerande organisationsstruktur.

Mål:

- En väl fungerande organisation med tydliga beslutsvägar och väl definierade arbetsrutiner.
- Att alla anställda skall ha en tydligt formulerade tjänstebeskrivningar och kompetensförsörjningsplaner.

Administration:**Nuläge:**

- Vid HUMlab finns en person anställd om 100% för ekonomi-, personal-, student- och annan administration. Detta gör särskilt denna del av verksamheten sårbar och personberoende, vilket är den lilla enhetens dilemma. Under tider på året blir det administrativa arbetet tidvis intensivt på grund av budgetarbete, EU-projekt eller dylikt.
- Utöver detta arbetar även föreståndaren, biträdande föreståndare och forskningskoordinatören administrativt, vilket exempelvis innefattar projektinitiering, ansökningskrivande, externa relationer, grundutbildningsutveckling med mera.

Utvecklingsområde:

- Att fortsätta arbetet med att se över rutiner och administrativa processer för att bättre planera arbetet och sprida arbetsbördan över året för HUMlabs administrativa personal.

Mål:

- Att ha sett över administrativa rutiner och processer för att bättre kunna sprida arbetsbördan över året.

Särskilda perspektiv

HUMlab är som nämnt en relativt liten enhet med endast 5,5 tillsvidare tjänster fördelade på sex personer, varav fem är män. Till detta kommer visstidsanställningar, projektanknutna anställningar, samt doktorander och postdocar. Så om man till HUMlabs personal inräknar de som befinner sig i miljön ser fördelningen mellan kön och nationalitet bättre ut. Exempelvis innehas alla fyra internationella postdoc-positioner av kvinnor. Samtidigt finns en slagsida mot

den anglo-saxiska världen, men strävan finns och arbetet pågår med att få en större bredd i exempelvis rekryteringarna till postdoc-programmet och i valet av seminariehållare.

Med så få anställda som HUMlab har är man undantagen kravet att ha alla planer som behandlar de särskilda perspektiv som mallen för verksamhetsberättelsen anger. Dock finns det en ambition att HUMlab skall ha dessa planer.

Jämställdhet

Nuläge:

- Bland de tillsvidareanställda är den könsmissiga fördelningen sned, men om man räknar in alla kategorier som är knutna till HUMlab är fördelningen god.
- Det finns en strävan att välja seminariehållare utifrån ett jämställdhetsperspektiv och att seminarier skall tilltala en bred målgrupp, vilket följs upp och redovisas i verksamhetsberättelserna.
- HUMlab är representerad i fakultetens likabehandlingskommitté och en likabehandlingsplan framtog under föregående utifrån givna direktiv, vilken behandlar både jämställdhet och inkluderande universitet.

Utvecklingsområde:

- Att fortsätta det pågående arbetet med ett tydligare formaliserat jämställdhets-/likabehandlingsarbete.

Mål

- Ett forskningsprojekt med tydlig anknytning till likabehandling och informationsteknik.
- Att beakta likabehandlingsperspektivet vid anställningar och verksamhetsplaneringen.
- Att följa upp genomslaget av likabehandlingsarbetet i verksamheten.

Inkluderande universitet:

Nuläge:

- Detta perspektiv är nära relaterat till jämställdhetsperspektivet och behandlas i HUMlabs likabehandlingsplan.

- Under det gångna året har ett arbete genomförts för att tillgänglighetsanpassa studiomiljön.

Utvecklingsområde:

- Att fortsätta det pågående arbetet med ett tydligare formaliserat likabehandlingsarbete.

Mål

- Ett forskningsprojekt med tydlig anknytning till likabehandling och informationsteknik.
- Att beakta likabehandlingsperspektivet vid anställningar och verksamhetsplaneringen.
- Att följa upp genomslaget av likabehandlingsarbetet i verksamheten.

Arbetsmiljö:

Nuläge:

- Den personal som arbetar i studiomiljön tillbringar största delen av dagen i källarplan utan dagsljus. Med anledning av bland annat detta har ett så kallat flexrum iordningställt i A4-korridoren där främst den administrativa personalen arbetar. Flexrummet är tillgängligt för all personal som tillfälligtvis önskar och har ett behov av en annan arbetsplats.
- I nuläget saknas tydliga befattningsbeskrivningar, vilket är den lilla enhets dilemma eftersom man måste kombinera tydlighet med flexibilitet efter föränderliga behov.
- Ett arbete har pågått under året med att göra organisationsstrukturen tydlig samt att formalisera och dokumentera olika verksamhetsprocesser. Detta framför allt i syfte att förbättra arbetsförhållandena för personalen då otydlighet leder till missförstånd, dubbelarbete och frustration inom organisationen.
- En arbetsmiljörom har genomförts av arbetsmiljöombud och biträdande föreståndare, och uppföljning väntar.

Utvecklingsområde:

- En tydligare och förankrad organisationsstruktur.
- En uppföljning av medarbetarnas fysiska arbetsmiljö av ergonom eller dylik.

Mål

- En uppdaterad arbetsmiljö- och miljöplan utifrån den genomförda arbetsmiljöromden.

- En genomlyst och dokumenterad organisationsstruktur.
- Att medarbetarna har en individuellt anpassad arbetsplats.

Miljöledning:

Nuläge:

- Det finns en gemensam arbetsmiljö- och miljöplan och en miljöansvarig.

Utvecklingsområde:

- Bättre tydlighet vad gäller miljöarbetet.

Mål

- En uppdaterad arbetsmiljö- och miljöplan.

Aktivitets- och handlingsplan för 2009

Redan till 2007 års verksamhetsplan antog HUMLab såväl en treårs- som en femårsplan. Följande Aktivitets- och handlingsplan bygger således på redan framtagna mål och handlingsplan. Denna plan bör alltså ses i ett längre perspektiv där en del processer redan är igångsatta och andra har reviderats till följd av ändrade förutsättningar. Se sidorna 5–7 för en schematisk avstämning av föregående års verksamhetsplan mot den faktiska verksamheten. En tydligare avstämning görs i verksamhetsberättelsen.

Utvecklingsområde	Mål	Aktiviteter	Tidsplan	Ansvarig	Uppföljning
Organisationsstrukturen på såväl övergripande som individuell nivå.	Att ha sett över, utvärderat och dokumenterat organisationen och dess centrala verksamheter. Att alla anställda skall ha en tydligt formulerade tjänstebeskrivningar och kompetensförsörjningsplaner.	Utvärdering av organisationen. Formulera tjänstebeskrivningar och kompetensförsörjningsplaner.	Påbörjades under ht 2008 och fortsätter under 2009.	Föreståndaren delegerar ansvaret utifrån rådande situation.	Avstämning till verksamhetsberättelsen för 2008, men avslutas under 2009.
Att få till stånd en långsiktig finansiering av driften för	Att säkra finansieringen av driften genom interna	Dialog med fakultet och externa finansörer.	Påbörjat under 2008 och	Föreståndaren.	Till verksamhetsberättelsen 2009.

labbet.	och externa medel. Upprätta en långsiktigt hållbar budget.	Ansökan av forsknings- infrastruktursmedel.	fortsätter under vt 2009.		
Att fortsätta bygga på HUMLabs goda ställning som innovativ forskningsmiljö.	Att HUMLab skall vara en av världens främsta forskningsmiljöer inom Humaniora och informationsteknik.	Initiera och uppmuntra innovativa forsknings- projekt. Samverka med etablerade aktörer inom fältet.	Påbörjades i och med grundandet av HUMLab 2000.	Föreståndaren leder och prioriterar.	Avstäms årligen
Att fortsätta satsningen på att stärka HUMLabs forskningstyngd.	Att tillsammans med forskare vid fakulteten söka medel från framför allt Vetenskapsrådet, men även andra finansiärer som EU och Riksbankens Jubileumsfond.	Fyra ansökningar till VR och/eller RJ i samverkan med fakultetens forskare. Dialog med tänkbara intressenter och finansiärer. Att tillsammans med fakulteten arbeta för en gemensam strategi för att närma sig EU:s forskningsmedel.	Påbörjat redan 2008	Föreståndaren delegerar ansvaret utifrån situation	En första avstämning i verksamhetsberätte lsen för 2008.
Den långsiktiga återväxten inom området Humaniora	En professors-, två postdoc- och tre	Arbeta för att möjliggöra anställningar såväl gentemot fakulteten som	Påbörjat redan 2008.	Föreståndaren	Till verksamhetsberätte

och informationsteknik.	doktorandtjänster	mot externa finansiärer.			Isen 2010
Att i än högre utsträckning vara involverad, och vara pådrivande, i utvecklingen av pedagogiska metoder och verktyg i samverkan med fakultetens ämnen och lärare.	Att bygga vidare på de grundutbildningsinsatser som redan finns. Att vara med i något större pedagogiskt projekt, väl integrerat i grundutbildningen, vid fakulteten.	Fortsatt dialog och samarbete med lärare och program. Synliggöra pågående pedagogiskt utvecklingsarbete genom publicering och konferensdeltagande.	Påbörjats och skall fortsätta kontinuerligt.	Föreståndaren prioriterar och delegerar ansvar.	En första avstämning i verksamhetsberättelsen för 2009.
Att fortsätta utveckla den undervisande personalens pedagogisk kompetens.	Att fortsätta det initierade arbetet med intern och extern fortbildning.	Interna workshops/seminarier och att ge personal möjlighet att delta i UPC:s kurser.	Påbörjats och skall fortsätta kontinuerligt.	Föreståndaren delegerar ansvaret.	Till verksamhetsplanen 2009.
Att utveckla en idémässig plattform för HUMLab-X	Att ta fram ett koncept för HUMLab-X på Konstnärligt campus inom ramen för utvecklingsprojekt och tillsammans med andra aktörer.	Intervjuer, samverkan och kontinuerlig dialog, internationellt symposium.	Påbörjats och skall fortsätta kontinuerligt.	Föreståndaren.	Görs årligen.
HUMLabs studiomiljö även fortsättningsvis utvecklas i samarbete med forskarna	Att inviga den nya, mer forskningstillvända, delen	Att arbeta med utrustning och en forskarnära	vt 2009.	Föreståndaren delegerar ansvaret	Till verksamhetsberättelsen 2009.

och utpekade forskningsinriktningar.	av HUMlabs studiomiljö.	utvecklingsplan av labbet.		utifrån rådande situation.	
Service, mottagande och drift.	Att hålla en god nivå på service, mottagande och drift.	Att utvärdera service, mottagande och drift.	Under 2009.	Föreståndaren delegerar ansvaret utifrån situation.	Till verksamhets- berättelsen 2009.